

ירושלים בירת ישראל - יחידת הוראה לבית הספר היסודי

כיתות ה-1

תחומי דעת משולבים ביחידה: תנ"ך, תרבות ישראל ומורשתו, גיאוגרפיה
אדם וסביבה, היסטוריה חמ"ד

ירושלים – בירת ישראל	נושא היחידה
צוות תכנית "ירושלים" - אגף א' לפיתוח פדגוגי, המזכירות הפדגוגית	פיתוח
כיתות ה-1	אוכלוסיית היעד
<p>ירושלים ממלאת תפקיד מרכזי בתולדות העם היהודי. בה עוצבה דמותו של העם היהודי מאז נכבשה בידי דוד ונקבעה כבירה, ומאז החורבן כווננו אליה כיסופיו של העם היהודי בהיותו בגלות.</p> <p>ב־5 בדצמבר 1949, כמעט שנה לאחר הקמת המדינה, הכריז דוד בן-גוריון על ירושלים כבירתה של מדינת ישראל. בשנת 1980 חוקקה הכנסת חוק יסוד – ירושלים כבירת ישראל, שהגדיר את מעמדה של ירושלים כעיר הבירה. בהיותה עיר בירה, הוקמו בה מרכזי השלטון: הכנסת, משרדי הממשלה, בית המשפט העליון, בית הנשיא ועוד.</p> <p>יחידה זו תתמקד בסיבות ובגורמים שהובילו לקביעת מעמדה של ירושלים כעיר בירה בעבר ובהווה, ומאפייניה הייחודיים של ירושלים כעיר בירה, בדגש על הכרת מוסדות שלטון ואתרים ייחודיים המספרים היסטוריה ומורשת.</p> <p>הבנת חשיבותה של ירושלים כעיר בירה בעבר ובהווה והכרת מאפייניה הייחודיים הינם חלק מחיזוק זיקתנו של דור העתיד למורשת ההיסטורית רבת השנים השזורה בירושלים, חלק מטיפוח זיקתנו לארץ ישראל בכלל ולירושלים בפרט וחלק מעיצוב דמותו כאזרח במדינת ישראל.</p>	רציונל
<p>מטרות בתחום התוכן</p> <ul style="list-style-type: none">• הכרת מאפייניה של עיר בירה בכלל ושל ירושלים בפרט.• הכרת הביטויים של ירושלים כעיר בירתה של מדינת ישראל בעבר ובהווה.• הגדרת המושג "עיר בירה".• הבנת הגורמים לבחירתה של ירושלים כעיר בירה.• הכרת מוסדות שלטון וייצוג בירושלים ותפקידם.• הכרת אתרים ייחודיים בעיר ירושלים.	מטרות היחידה

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

<p align="center"><u>מטרות בתחום מיומנויות החשיבה</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • פיתוח מיומנויות מידעניות. • הפקת מידע מהיצגים חזותיים שונים – סטטיים ודינמיים. • הפקת מידע מטקסטים מילוליים. • פיתוח מיומנויות בין אישיות ועבודה שיתופית. • הבעת עמדה אישית ונימוקה, תוך שימוש בידע קודם וחיבור לידע חדש. <p align="center"><u>מטרות בתחום הערכים</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • הזדהות עם הסמלים הלאומיים והשלטוניים בירושלים. • העלאת תחושת שייכות לירושלים, בירת ישראל, כעיר מאחדת ומספרת את המורשת היהודית והישראלית. 	
<p align="center">3 שיעורים : <u>שיעור 1</u>: ירושלים - עיר בירה <u>שיעור 2</u>: מוסדות ואתרים בירושלים <u>שיעור 3</u>: ירושלים – בירת ישראל – למה?</p>	<p align="center">מספר השיעורים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • השיעור הראשון ביחידה יחבר בין תקופת מלכותם של דוד ושלמה, הנלמדת בשיעור תנ"ך, שם לראשונה נקבעת ונבחרת ירושלים כעיר בירה בארץ ישראל לעם היהודי. בשיעור זה התלמידים יאתרו מאפיינים של ירושלים כעיר בירה, הבאים לידי ביטוי במקרא ויבדקו את קיומם בימינו. • לאחר איתור והכרה של המאפיינים הייחודיים, שאחד מהם הינו, קיומם של מוסדות שלטוניים שונים, וכן אתרים לאומיים ייחודיים, התלמידים יצאו לטיול על גבי מפה מצוירת ויכירו מוסדות ואתרים אלו. • לסיכום היחידה, תעמוד לדיון שאלת בחירתה של ירושלים כעיר בירה עם קום המדינה, תוך הצגת טיעון קבוצתי המבוסס על הידע שנרכש בשני השיעורים הראשונים. 	<p align="center">רצף השיעורים</p>
<ul style="list-style-type: none"> • <u>תנ"ך</u>: במסגרת לימודי מלכות דוד ושלמה יעסוק המורה גם במאפייני עיר הבירה שהוקנו לירושלים בתקופה זו: העברת מגורי המלך לירושלים, הקמת ארמון למלך וקריה שלטונית בעופל, העברת ארון הברית ובניית בית המקדש. • <u>תרבות ישראל ומורשתו</u>: במסגרת לימודי ירושלים כבירת ישראל התלמידים ילמדו על המוסדות, האתרים, הטקסים והאירועים הממלכתיים שנערכים בירושלים ויילמד הקשר שלהם להיותה של ירושלים עיר בירה. • <u>גיאוגרפיה</u>: חשיבותה של ירושלים כסמל לאומי, המשמעות הלאומית של מאפייני ירושלים כעיר בירה, לדוגמה: כיצד מוסדות התרבות, המאפיינים את ירושלים כעיר בירה, כמו מוזיאון ישראל, מהווים גם סמל לאומי. • <u>היסטוריה חמ"ד</u>: מאפייני עיר בירה בתקופת בית ראשון. 	<p align="center">תחומי הדעת המשולבים ביחידה והקשר לתכניות הלימודים</p>

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי

<p>ירושלים בירת ישראל בעבר ובהווה. מהם המאפיינים של ירושלים כעיר בירה?</p>	<p>היסוד המארגן של היחידה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • השיעור הראשון ייפתח באופן פרונטלי, שיוקדש לחיבור בין תקופת מלכות דוד ושלמה לבין הנושא המרכזי של השיעור, וכן הנחיות כלליות למשימות האישיות. לאחר מכן, כל תלמיד יידרש לעבודה עצמאית של קריאת מידע, איתור הפרטים הרלוונטיים בו וארגונו. בחלק זה המורה ינחה, ויכוון את תלמידיו. • השיעור השני, מאפשר עבודה עצמית או עבודה בזוגות. • השיעור השלישי מזמן למידה שיתופית, המבוססת על דיון, גיבוש עמדה, ביסוס והצגתו. 	<p>דרכי ההוראה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • מחשבים ניידים • קבצי משימות לתלמידים • טקסטים חזותיים דיגיטליים • טקסטים מילוליים דיגיטליים 	<p>אמצעי ההוראה</p>
<p>ההוראה והלמידה יתרחשו ברובם בחדר הכיתה, קיימת אפשרות ללמידה מעבר לשעות הלימודים ומחוץ לחדר הכיתה, מאחר וחלק מהמשימות מבוצעות בסביבה מתוקשבת.</p>	<p>סביבת הלמידה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • הערכת הטבלה האישית • הערכת הטקסט השיתופי – ההערכה תתבצע הן על ידי המורה שיצפה בהצגת העמדה שגובשה בקבוצות, והן על ידי הערכת עמיתים, ההערכה תתבצע על פי מחוון. 	<p>דרכי הערכה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • תוצר אישי – סיכום מאפייני עיר בירה. • תוצר שיתופי – הצגת טקסט העוסק בבחירתה של ירושלים כעיר בירה. 	<p>תוצרי למידה</p>
<ul style="list-style-type: none"> • גיוון במשימות. • עבודה שיתופית המאפשרת לכל תלמיד להביא לידי ביטוי את יכולותיו ואת כישוריו האישיים. 	<p>היענות לשונות</p>